XXXVIII. évf. Cluj-Kolozsvár, 1928. December 12. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Mortimer Rowe

tiszteletes ur arcképe, az amerikai és angol unitáriusok kiküldöttje a püspök-szentelési ünnepélyekre.

Unitarian school for the ministry
Berkeley
California
America

1928. November 17—19.

Őszintén szólva igen nagy zavarban vagyunk most, hogy e három nap történetét olvasóink elé kell tárnunk. E három nap alatt ugyanis annyi szép, szivet és lelket gyönyörködtető esemény zajlott le a főtanácsi gyülés alkalmával, hogy azokat mind és jól ismertetni igen-igen nagy feladat. Ép ezért csak röviden fogjuk itt vázolni e napok történetét, s csak a fontosabb eseményeket emlitjük meg, hogy egy áttekinthető képet adhassunk olvasóink részére.

November 17-én délelőtt tartotta évi közgyülését az Egyetemes Lelkészkör. Szép számban megjelent lelkészeink sok fontos határozatot hoztak, melyek közül azonban ki kell emelnünk az egyetemes egyházi adózást, melyet lelkészeink a maguk részéről ismét felajánltak még egy évre. Olvasóink bizonyára hallottak már arról, hogy az elmult évben is szorongatott egyházunk és iskoláink segitségére lelkészeink, tanitóink, tanáraink és egyházi alkalmazottaink körülbel l egy millió leut adtak, saját magukat önkéntesen megadóztatva. Ugyanez összeget ismét felajánlották az 1929 évre is. Aki tudja azt, hogy belső embereink legnagyobb része milyen szükös anyagi helyzetben van, az kellőképen tudja értékelni ez önkéntes adomány hősiességét és nagyságát. A Lelkészkör ülésén résztvett Mortimer Rowe tiszteletes ur is, az amerikai és angol unitáriusok üdvözletét tolmácsolva belsőembereinknek. (Lásd a cikket, melyet Mortimer Rowe urról irtunk ugyane számban). A Lelkészkör ugy fenti kedves vendégünket, mint főtiszt. Dr. Boros György püspök urat tiszteletbeli elnökeivé választotta meg.

Ugyanaz nap délután folyt le az Unitárius Irodalmi Társaság és később a Dávid Ferencz-Egylet rendes évi közgyülése. Az Irodalmi Társaságban Dr. Borbély István főtitkár számolt be az évi müködésről, több füzet és a Keresztény Magvető kiadásáról, s más ügyekről. Dr. Ferenczy Géza főgondnok ur lemondott a Társaságban viselt igazgatói tisztéről, egyuttal azonban ujabb huszezer leu alapitványt tett a Társaság javára. A társaság nem fogadta el a lemondást, s remélni lehet, hogy a főgondnok ur tovább fogja folytatni buzgó müködését.

A Dávid Ferencz-Egyesület évi közgyülése d. u. 4 órakor vette kezdetét. Az a nagy érdeklődés, mely e közgyülés iránt megnyilvánult, bizonysága annak, hogy az egyesület céljai mindenkit egyaránt a legközelebbről érdekelnek, s végzett munkája elismerést vált ki. Gr. Horváth-Tholdy Rudolf elnökünk, betegsége miatt nem jelenhetett meg e közgyülésen, s igy az elnöki tisztet főtiszt. Dr. Boros György püspök ur, az Egylet alapitója és negyvennégy éven át vezető szelleme, ügyvezető alelnökünk látta el. Megnyitójában hivatkozott arra, hogy ez a negyvennegyedik közgyülés az Egyletet teljes munkálkodásban, uj tervek megvalósitásának küszöbén találja, s a szép mu't, mely mögötte áll, bizonyság lehet egy még szebb jövendő részére. A közgyülés, mely egyházi

énekkel és Ütő Lajos, székelykereszturi lelkész gyönyörü imájával kezdődött, — melegen üdvözölte Mortimer Rowe urat, aki oly messziről, Angliából, jött el, hogy a püspökszentelésen, s a főtanácsal kapcsolatos ünnepségeken jelen lehessen. Rowe ur igen meleg és testvéri hangon válaszolt az üdvözlésre, elmondotta, hogy angliai testvérei milyen nagy szeretettel emlegetik az erdélyi unitáriusokat, s hogy a mi éltünk, küzdelmeink, szenvedéseink mindig megértő és szeretetteljes rokonszenvre fognak találni náluk. Felolvasta egyuttal az amerikai és angol Történelmi Társulatok üdvözlő iratait, s Istennek áldását kivánta a missziói munkálkodásunkra. Aztán Dr. Varga Béla, főtitkár, olvasta fel Gr. Horváth-Tholdy Rudolf elnökünk levelét, aki betegsége miatt nem jelenhetett meg gyülésünkön, de elküldötte üdvözletét és jókivánatait. Egyuttal, perselypénz megváltás cimen 2000 leut adományozott az Egylet céljaira. Szent-Iványi Sándor titkár jelentése következett ezután az 1928 év munkásságáról, melyet folytatásokban le fogunk közölni az Unitárius Közlöny hasábjain. Titkári jelentés után Méltóságos Dr. Boros Györgyné urnő, a Nők Szövetsége elnöknője olvasta fel üdvözletét és célkitüzését, melyet lapunk más részén (Nők Világa) le is közlünk. A Nők Szövetsége főtitkárának, Ürmössi Károlyné nagytiszteletü asszonynak évi jelentése következett ezután, melyet lapunkban szintén folytatásokban le fogunk közölni. Dr. Varga Béla, főtitkár felolvasta tartalmas értekezését az unitárius misszió céljairól és feladatairól, melyet, reméljük, szintén olvasóink elé tárhatunk lapunk valamelyik későbbi számában Még csak a központi Választmány tagjainak megválasztása és a Nők Szövetsége tisztikar kiegészitése következett ezután. A Nők Szövetsége diszelnökévé választotta Méltóságos Ferencz Józsefné urnőt, elnökévé Méltóságos Dr. Boros Györgyné, és alelnökévé Dr. Mikó Lőrinczné urnőket. A tisztikar többi tagja maradt a régi (lásd Unitárius Naptár 1929). A Választmány uj tagjai lettek: Csifó Salamonné (Nők Szöv. alelnök), Dr. Pataky Jenőné, Puksa Endréné, Márkos Albertné, Gyallai-Pap Domokosné, Hidegh Mihályné, Csathó Pálné és Dr. Borbély Istvánné urnők, Dr. Kiss Elek, Dr. Gyergyai Árpád, Dr. Fekete Sándor, Ürmössi Károly, Pálfi Márton, Vass Domokos afiai. A közgyülés megelégedésének adott kifejezést a központi Választmány és a tisztikar munkálkodása felett, melynek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg. Ügyvezető alelnökünk, főtisztelendő Dr. Boros György zárószavai után a közgyülés azzal a meggyőződéssel oszlott el, hogy habár a jelen nehéz körülményei nagyon megnehezitik is munkálkodásunkat, mégis minden vonalon örvendetes haladás észlelhető Istenországának itt a földön való megvalósitása érdekében.

Ugyancsak a Dávid Ferencz-Egylet rendezésében este 8 órakor magas nivóju müsoros estélyt tartatott kollégiumunk tornatermében. A müsoron, melyet S. Nagy László iró és publicista afia konferált be igen szellemesen, a következő számok szerepeltek. Énekelt a tordai Unitárius Vegyeskar, mely a nyári segesvári orszá-

gos dalosversenyen első díjat nyert. Itteni szereplése mindenben igazolta azt a sok szépet, amelyet erről a dalárdáról hallottunk. Erdős Mihály karnagy szakavatott vezetése mellett ez a dalárda igazán magas nivóju, értékes zenei élvezetet nyujtott. Utánok Gyallai-Pap Domokosné urnő adott elő két dalt, Lavotta: Rég volt és Diezl: Liliomszál cimü szerzeményeit. Gyallai-Pap Domokosné dus hanganyaga és annak szép iskolázottsága, mely különösen a koloraturás részeknél tünt ki, hatalmas tapsvihart váltottak ki a termet zsufolásig megtöltő közönségből. Balázs Ferencz külföldi utazásáról beszélt röviden, szellemesen és vonzóan, igen jól megtalálva a hangot, mely egy ilyen müsoros estélyhez leginkább illik. Paál Judith klasszikus táncokat adott elő, édesanyjának, Dr. Kádár Jánosné urnőnek, müvészi zongorakisérete mellett. E számnak különös érdekessége volt, hogy Paál Judith az uj u. n. Dallcross iskolának a tanitványa, mely nem lábujjhegyen „spiccen" táncol, hanem lehetőleg egyszerüen és természetesen iparkodik kifejezni az egyes zenei, vagy más fogalmak értelmét és hangulatát. A Lakatos-Eichner quartett Beethoven V vonósnégyesét adta elő preciz és megértő értelmezésben. Ezután egy nemzeti viseletben előadott régi magyar tánc, a palotás következett, melyet S. Nagy Lászlóné urnő betanitása és vezetése mellett Makkai Piri, Paál Annus, Ürmössi Gizike, Kovács Sándor, Péterffi Mihály, Rázmán Mózes és Ürmössi Gyula D. F. E. Ifjusági Köre tagjai adtak elő, régi szép emlékeket ujitva fel a nemes és egyszerü időkből, dédapáink táncát elénk varázsolva. A müsor utolsó száma, György Dénes vers-interpretálásai egy teljesen kiforrott szavalómüvész, érzéssel és élettel tele modern magyar versek, és a kötött beszéd dallamos lüktetése élvezetével ajándékozták meg a közönséget. Tessitori Nóra mellett ma kétségtelenül György Dénes a legjobb szavalónk, akinek minden szereplése igaz gyönyörüséget szerez hallgatóinak. A szépen sikerült müsoros est után közös vacsora következett, hol a nézők nagyrésze kedélyes beszélgetésben éjfélig együtt maradt.

Másnap, vasárnap délelőtt megnyilt a főtanács. Sajnos, terünk nem engedi, hogy a főtanács leirásával részletesebben foglalkozzunk, de felhivjuk olvasóink figyelmét a főtanácsi jegyzőkönyvre, mely mint rendesen, ugy ez évben is meg fog jelenni, a főtanács részletes leirásával. Csak a püspökszentelést fogjuk itt ismertetni, mert ötvenhárom éve nem volt már püspökszentelés az unitárius egyházban és mert annak impozáns lefolyása felemelőleg kell, hogy hasson minden unitárius emberre egyaránt. Délelőtt féltiz órakor a nagy befogadóképességü unitárius templom zsufolásig megtelt. Nemcsak unitárius hivek vettek részt ezen a templomi ünnepélyen, hanem Kolozsvár város, sőt a román állam minden valamire való testülete képviselői által jelen volt. A nevezetesebb testületek képviselői voltak: Vallásügyi miniszterium megbizottja: Dr. Popa Ádám prefektus. Közoktatásügyi miniszterium megbizottja: Dr. G. Litan professzor. Gör. keleti egyház: Ivan Nicolae püspök vezetése alatt. Gör. kath.

egyház: Dr. Dianu főesperes. Róm. kath. Status: Br. Jósika Gábor elnök. Erd. ref. egyház: Dr. Makkay Sándor. Királyhágómelléki ref. egyház: Dr. Csernák Béla püspökhelyettes. Ág. evang. egyház: Dr. Walbaum Frigyes főkurator, szászok grófja, nyug. főispán. Zsinatpresbiteri ág. ev. magyar egyház: Nikodémusz Károly brassói főesperes. Orth. izr. hitközség: Dr. Sebestyén József elnök. Neol. izr. hitközség: Dr. Eisler Mátyás főrabbi. Romániai piarista rend: Dr. Patay József főnök. Ferencrend: Trefán Leonárd. Hadsereg: Papp Danila hadtestparancsnok. Kolozsvár város: Theodor Mihali primár. Rendőrprefektura: Hațiegan Simon. Kisebbségi Magyar Nők Közp. Titkársága: Br. Huszár Pálné. Sziguranca: Suciu inspektor. Kisebbségi Ujságirók Szövetsége: Bálint alelnök vezetése mellett.

A tordai Unitárius Vegyeskar és Puksăné Boros Irén urnő gyönyörü éneke után Gvidó Béla esperes, közügyigazgató szépen szárnyaló imában kérte Istent, áldja meg az uj püspököt és az egyházat minden kegyelmével. Azután dr. Ferenczi Géza főgondnok felszólitotta a püspököt, tegye le az egyházi esküt, miután a politikai esküt a magas régenstanács kezeibe már letette. Csifó Salamon helyettes főjegyző felolvasta a hivatalos egyházi eskümintát, melyet főtisztelendő urunk tisztán, csengő hangon, megihletődve mondott utána. Eskü után a püspök letérdelt s minden esperes kézrátétel és bibliai idézet elmondásával püspökké fogadta főpásztorunkat. Az esperesek után Mortimer Rowe ur, az amerikai és angol egyházak nevében szintén kézrátétel és bibliai idézet elmondásával részt vett a püspök felszentelésében. Ezután a most már felszentelt püspök urunk felment a szószékbe és a következő imát és áldást mondotta el:

Szent szined előtt állunk mindenható Felség, műveidben csodálunk Tégedet fő bölcsesség. Atyám, szent szined elé tettem szent esküvésemet, imafohászban emelem hozzád hitem s reményemet.

Hitem, hogy minden a Te akaratod valóra válása. Hitem, hogy azért magasztaltad föl alázatos szolgádat, mert megbizásod van az ő számára. A Te benned hivők seregét biztad pásztori gondjára. Szent fiad, a Jézus evangéliumát adtad kezébe szövétnekül, hogy járuljon ő utána, aki élet, ut és igazság. Az ő parancsát irtad szive táblájára: „Szeressétek egymást, miként én szerettelek titeket".

Atyám be szeretnék ugy szeretni, amint ő szeretett. Szeretnék az Istenfiuság végtelen boldogságában élni, hogy idevezessek mindeneket, akiket gondjaimra biztál.

Te hozzád könyörgök Atyám. Siess én hozzám és ne késsél. Engedd szüntelen éreznem szent jelenlétedet. Engedd, hogy a boldogok örömét fokozzam, a bánatosok fájdalmát enyhitsem, könnyét letöröljem s az élet tövises és göröngyös utain ebben leljem vigasztalásomat.

Te pedig szent gyülekezet, Isten népének választott serege, keresztény testvéreim és ti mind, akik tanui kivántatok lenni a Főpásztor szent esküvésének, fogadjátok áldásomat.

Kitárom reszkető karom, égre emelem arcomat és áhitatos ajakkal kérem az égi Atyát: szeressen és áldjon meg titeket egyenegyen és összesen, árassza Ti reátok megbocsátó kegyelmét.

Oh jó Isten: védd, oltalmazd ez ország drága kis királyát, a királyi családot, a Régenstanácsot, az ország népeit, bérceit, völgyeit, hogy legyen itt béke és boldogság, terjedjen a tudomány, erősödjék a hit, tisztuljon az erkölcs most és mindörökké Ámen.

A felemelő ünnepség mély benyomást tett minden jelenlevőre. Mindenki érezte, hogy ezen az ünnepélyen valami fenséges dolog történt, a kisebbségi sorsban élő erdélyi magyar unitárius egyház uj püspököt kapott, akinek negyvenkilenc évi munkálkodása egyházáért biztositék arra, hogy veszélyes vizeken evező hajónkat nyugodtabb és boldogabb vizekre fogja vezetni. Ez ünnepség horderejét igen emelte Mortimer Rowe urnak, mint az amerikai és angol unitáriusok kiküldöttjének részvétele, mely jelentette nemcsak külföldi testvéreink irántunk tanusitott megbecsülését, hanem egyuttal azt is, hogy ők bajainkban nem hagynak el, szeretetük velünk lesz mindig.

A templomi ünnepély után püspök urunk fogadta a különböző tisztelgő küldöttségeket lakásán, majd az ujra megnyilt főtanácsi gyülésen, hol az összes egyházi szervezetek nevében dr. Ferenczy Géza főgondnok, a Nők Szövetsége nevében pedig Gyallai Pap Domokosné urnő üdvözölték őt. (Gyallai Pap Domokosné urnő üdvözletét lásd a Nők Világa rovatban.) Üdvözlések után püspök urunk válaszolt s egyuttal felolvasta püspöki programmját is, melyet megvalósitani minden erejével és legjobb tehetségével megfogadott.

A főtanácsi gyülésen azután a következő fontos események és határozatok történtek. Választások: főjegyzővé dr. Varga Béla teol. tanár; főszámvevővé Kovács Kálmán tanár; a rendszeres teológiai tanszékre tanárrá dr. Borbély István kollégiumi igazgató; jogtanácsossá dr. Abrudbányai Géza; kolozsvári kollégiumunkhoz igazgatónak Gálfi Zsigmond tanár; teol. dékánnak Csifó Salamon választatott meg.

A főtanács alkalmával lejátszódott események közül meg kell emlitenünk azt, hogy az unitárius belső emberek ismételten megajánlták az egyetemes egyház céljaira, az 1928-ban felajánlott összeget. E felemelő példa hatása következtében, dr. Elekes Domokos köri felügyelő-gondnok ur javaslatára, főtanács kimondotta, hogy világi afiaira is, különösen az egyházi tanácsosi és más tisztséget viselőkre nézve végrehajtja a progressziv megadóztatást, hogy a belső emberekhez hasonlóan vegyék ki részüket az egyház megmentését célzó közös teher viselésből.

Főtanács nagy örömmel veszi tudomásul szászrégeni leányegyház megalakulását s az ujonnan alakult egyházközség hiveinek és vezetőinek örömét és köszönetét fejezi ki.

Egyházi tanácsosoknak megválasztották egyházi részről Benedek Gábor kökösi lelkészt, világi részről S. Nagy László irót, naptárunk egyik szerkesztőjét és dr. Nagy Miklós bánfihunyadi bank-

igazgatót. Nagy vita indult meg a nyugdijszabályzat módositása tárgyában. E tekintetben a főtanács elhatározta, hogy 1929 január 1-től kezdve a megállapitott nyugdij összegeket a maguk teljességében folyósitja. A régi nyugdij összegek 100% felemelésére vonatkozó javaslat azonban nem ment keresztül s igy a jövő évi főtanács elé utaltatott.

Vasárnap délben hivatalos bankett volt, hol az uj püspököt nemcsak egyházunk nagyjai, de a jelenlevő testületek kiküldöttei is a legmelegebben köszöntötték fel, Istennek minden áldását kivánva müködésére. Hétfőn délben pedig püspök urunk adott ebédet, mely közvetlen melegséggel, szeretettel és megértéssel forrasztotta össze a sziveket, főpásztorét, belső emberekét, világiakét egyaránt. Még csak a vasárnap délután a Nők Szövetsége rendezésében lefolyt teadélutánról kell megemlékezni, melyen a kolozsvári nők a vidékről feljött testvéreiket, unitárius nőket látták szivesen.

Ezzel a november 17—19-iki nagy napokról szóló tudósitásunkat be is fejezzük. Adja Isten, hogy az uj virágzásnak indult egyházi élet ujuljon és elevenedjék meg Istennek és embernek gyönyörüségére és dicsőségére. Sz. I. S.

Pályázat énekvezéri állásra.

Az olthévizi unitárius énekvezéri állásra pályázatot hirdetek. Az állás javadalma 2 szoba, konyha, kamara stb. helyiségekből álló lakás, a szükséges gazdasági épületekkel. Hét hold 405 □-öl szántó és kaszáló tagositva. 24 kalangya buza (26 kévés), 10 kalangya zab (26 kévés), 40 véka szemes tengeri, 18 szekér fa házhoz szállitva és egy hosszu öl fa vágatására jog. A lakás mellett 213 □-öl kert gyümölcsössel. Szabad legeltetés. A gabona kicséplésénél az egyháztagok dijmentesen segédkeznek.

A pályázók igazolják képesitésöket és mellékeljék keresztlevelüket s minden olyan bizonyitványt, mely jogosultságukat igazolja.

A pályázatokat december hó 22-ig be kell nyujtani Ütő Béla alsórákosi esperes urhoz. A megválasztott és kinevezett énekvezér köteles állását elfoglalni karácsony csonka hetében. Teendői az összes énekvezéri teendők templomban, templomon kivül, iskolában, egyletekben stb.

Dr. Boros György
unitárius püspök.

Küldjétek gyermekeiteket minél tömegesebben a kereskedelmi és ipari pályákra!

TŰZHELY MELLETT

Földi igazság.

Karácsony esti gyermekjáték 1 felvonásban, a Nőegylet által rendezett karácsonyfa mellett.

SZEREPLŐK:

Papa, mama, Margitka, Annuska, Mari és még több gyermek.

Szin: Uri szoba karácsonyfával.

I. JELENET.

Mari szobaleány: Na, a karácsonyfa készen van s mondhatom gyönyörü, egész vagyont érő ajándék van rajta, tudom örvendeni fog ennek Margitka. Hiába, nincs a földön igazság, nem is volt, nem is lesz. Az egyiknek vagyont érő karácsonyfa, a másiknak még az ünnepi kalácsra sem telik. Hej, az angyalok is aszerint osztogatják az ajándékot, hogy ki milyen gazdag. Én mikor gyermek voltam, azt se tudtam, milyen a karácsonyfa, akkor másképen jártak még az angyalok is. Igy karácsony szombatján szépen kipucoltam a papucsomat s este kitettem az ablakba, hátha valamit belépottyant az angyal; hej de a mostani világban félős volna ám kitenni. Másnap reggel az volt első dolgom, hogy az ablakhoz futottam s hát két almát s két diót találtam benne. De volt-e öröm!? A Margitka kisasszony nem örvend jobban ennek a szép karácsonyfának, mint ahogy én örvendettem a diónak s az almának Alig vártam, hogy átfussak a szomszédba Aniskához s elmondjam neki, hogy az angyal mit tett a papucsomba. De Aniska lefitymálva csak annyit mondott: „Oh neked csak diót s almát vitt, de nézd meg nekem még édesség is volt benne". Keserüség fogta el a szivemet s megharagudtam az angyalra, hogy Aniskát jobban szereti, mint engemet, pedig én sem vétettem neki soha semmit és sirva panaszoltam el anyámnak a nagy igazságtalanságot. Anyám megcsókolt s azt mondta: „Hadd el édes leánykám, ők gazdagabbak, mint mi, de azért nem szabad zugolódni, mert a jó Isten adott egészséget nekünk is s ha egészség van, egyéb is lesz valahogy". Igy volt ez, igy biza eleitől végig. Akkor még nem tudtam, hogy a gazdagnak gazdag angyala s a szegénynek jó, ha szegény angyala is van. Most is itt a kastélyban a fényes karácsonyfa világitja be a szobát, de vajjon odalent a faluban minek örvendenek a szegény gyermekek? Milyen szivesen adnék erről a gazdag fáról azoknak is, ha tőlem függne. (*Csengetés.*) Haj, csenget az angyal, rögtön itt lesznek a nagyságos asszonyék a kisasszonnyal. (*El.*)

II. JELENET.

(*Papa, mama és Margitka.*)

Papa Margitkához: Na kedves gyermekem, látod milyen szép karácsonyfát hozott az angyal, mert értesült róla, hogy szófogadó, jó gyermek voltál és remélem annak is maradsz. Amiket kivántál, mind rajta van. Ugy-e tetszik kis bogaram?

Mama: A mi legnagyobb örömünk az, ha látjuk, hogy te örvendesz az ajándékoknak. Gyere édesem nézzük körül a karácsonyfát, hogy mi minden is van rajta. (A karácsonyfa körül járnak és mutatja.) Látod ezek csokoládé cukrok, ezek finom tea-sütemények, ezek másfajta cukrok, itt dió, ott alma, amott meg füge és a staneszlik mindegyike tele van mindenféle jóval. Na, örülj nekik Margitka!

Margitka kezet csókol szüleinek: Köszönöm drága jó szüleim, szeretett angyalaim, nem is érdemeltem meg ezt a sok mindent, hiszen itt annyi finom ennivaló van, hogy én egyedül el sem tudom fogyasztani, de igérem, hogy ezután még szófogadóbb és jobb gyermek leszek. (*Sóhajt.*)

Mama: Minek sóhajtasz, mit kivánsz még?

Margitka: Oh be jó drága anyukám, hogy ezt kérdezed, mert hanem, nem lett volna bátorságom bevallani. Ma, amint a kisasszonnyal sétáltunk, találkoztam Annussal a Szakácsék kis leányával. Ugy szeretem azt a leánykát s ma is megálltam vele és egy darabig beszélgettünk. Kérdeztem tőle, hogy hát neked Annuska mit hoz az angyal, lesz-e karácsonyfád? Annusnak a szeme megtelt könnyel s azt felelte: „Ugyan hová gondol Margitka kisasszony, hiszen mi egyszerü emberek vagyunk, nem telik nekünk arra. Különösen ebben az esztendőben, mikor szegény édesanyám annyit betegeskedett s annyi pénz kellett orvosra meg patikára. Nem is vágyom én arra, hanem hálát adok a jó Istennek, hogy a legnagyobb karácsonyi ajándékot, édesanyám egészségét adta vissza". Nem tehetek róla, de nekem azóta mindig szegény Annuska van az eszemben s olyan rosszul esik, hogy ő nem kap semmit, ma, karácsony estéjén Volna egy kérésem hozzátok kedves szüleim, ha nem haragudtok meg érte. Engedjétek meg, hogy Mari elhivhassa ide, hogy gyönyörködjék ő is a karácsonyfa mellett és ebből a sok jó ennivalóból juttassunk neki is.

Papa: Látom, hogy jó szived van kislányom, hogyne teljesitenők kivánságodat.

Mama megcsókolja: Maradj is mindig ilyen nemes szivü és tégy jót a szegényekkel.

Margitka: Oh milyen boldog vagyok.

Mama: Mari, Mari.

III. JELENET.

(*Előbbiek, Mari.*)

Mari: Hivni tetszett?

Mama: Elmegy le Szakácsékhoz és megmondja, hogy a kicsi Annuskát engedjék el magával, hogy a karácsonyestét nálunk töltse, mert Margitkának az a kivánsága, hogy ő is részesüljön a karácsonyfáról. Megértett?

Mari: Igenis kezét csókolom. (*El.*)

(*Előbbiek Mari nélkül.*)

Margitka: Már is látom az Annuska csodálkozó arcát, mikor ezt a szép karácsonyfát meglátja s hogy fog örülni a sok mindennek, amit róla kap. Istenem, még sohasem voltam olyan boldog, mint most. (*A karácsonyfa mellé áll s nézi.*)

Mama: De még én sem. Milyen boldogság is a szülőre nézve, ha azt látja, hogy gyermekében a jóra és a nemesre van meg a hajlandóság és nem a rosszra.

Papa: Áldassék a jó Isten ezért a mai napért.

IV. JELENET.

(*Előbbiek, Mari és Annus.*)

Margitka Annus elébe szalad, átöleli és a karácsonyfához vezeti: Gyere, gyere Annuska nézd ezt a szép karácsonyfát, gyönyörködjünk együtt benne, aztán kapsz te is róla sok mindent.

Annuska álmélkodva: Istenem be gyönyörü, soha sem láttam még ilyent.

Mama: Hát maga miért sir Mari?

Mari: Jaj kezét csókolom nagyságos asszony, a nagysága is sirna, ha azt látta volna, amit én. Amint a Szakácsék háza előtt megyek hallom, hogy valami kedves gyermek hangok énekelik: „Jer mindnyájan örüljünk...“ Benyitok s hát az asztal körül vagy tiz-tizenöt gyermek van s azok fujják olyan áhitatosan a karácsonyi éneket. Szakácsné aztán elmondta, hogy az iskolás gyermekek, az Annuska osztálytársai oda gyültek össze, hogy együtt töltsék el a karácsony estét és karácsonyi történeteket olvasnak és énekelnek. Mikor meghallották, hogy Annuskát elhivom, elszomorodtak és könnyel telt meg a szemük. Annuska azonban megvigasztalta őket, hogy nem marad sokáig és ha hazamegy, elmondja, amit látott s ami ajándékot kap, azt megfogja velük osztani.

Margitka: Istenem, ha azok mind itt lehetnének!

Papa: Menjen Mari és az egész gyermeksereget hivja ide.

Mari: Igenis, indulok. (*Félre*) Ugy látom, hogy az angyal kezd igazságos lenni. (*El.*)

(Előbbiek Mari nélkül.)

Annuska: A világon a legjobb teremtés Margitka kisasszony. Nem is képzeli, milyen nagy örömet szerez iskolatársaimnak ezzel.

Margitka: Nem én vagyok a jó, hanem te, mert te a kevésből is akartál adni nekik.

V. JELENET.

(Előbbiek, Mari és több gyermek.)

Mari: Itt vannak a gyermekek.

Gyermekek párosával jönnek a karácsonyfa körül körben állnak, Margitka és Annuska a kör közepén és énekelik mind:

Jaj de pompás fa, a karácsonyfa,
Nincs árnyéka, csak játéka,
Jaj de pompás fa.
Minden ága ég, gyönyörüen ég.
Kis Jézuska vigyáz rája: el ne aludjék.
Örömeivel te ültetted el,
Kis Jézuska vigyáz rája
Ne hervadjon el.

Papa: Kedves gyermekek! Látjátok ezt a szép karácsonyfát, örüljetek neki, mert ez nemcsak eggyé, hanem mindnyájatoké. Igazságos az angyal, mert mindenki egyformán kap róla egy csomagot és ami benne van használjátok el egészséggel.

Margitka: Gyertek gyermekek köszönjük meg a jó Istennek a mai kedves estét. *(Összekulcsolják mind a kezüket.)*

Édes jó Istenünk! Köszönjük neked e kedves alkalmat, mikor a mi Jézusunknak születése emlékére itt mind összehoztál minket, gazdagot és szegényt, hogy egy karácsonyfa mellett ünnepelhessünk. Áld meg azokat a jó angyalokat, szerető édes anyáinkat, akik nekünk ezt az örömet szerezték s adjad, hogy legyünk ezután is szófogadó gyermekeik, hogy ezt a nagy szeretetet megérdemeljük; éltesd őket sokáig.

Mind: Éljenek!

Mama: Maga miért sir megint Mari?

Mari: Jaj kezét csókolom azt siratom, hogy miért nem vagyok én is gyermek, ha az angyal ilyen igazságos lett, mert amikor én gyermek voltam, velem szemben szörnyü igazságtalan volt.

Mama: Jaj de nagy bohó maga Mari, de látja, az csak azért volt, mert akkor nem volt Nőegylet, de most van.

(Függöny.)

Sigmondné Mátyás Piroska.

Alapitói dij 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny" ingyen jár!

NŐK VILÁGA.

Elnöki megnyitó.

Elmondotta: *Dr. Boros Györgyné.*

Tisztelt Közgyülés!

Ujra elmult egy év, melynek eredményéről főtitkárunk fog gondosan elszámolni. Én csak örömömnek és elismerésemnek adok kifejezést választmányunk tagjainak nem lankadó buzgalma és munkássága felett. Örömömet nagymértékben fokozná, ha vidéki egyleteink, — melyek a D. F. E. lobogója alatt már majdnem mindenütt megalakultak — jobban bekapcsolódnának a központ munkakörébe. Azért kedvenc eszmém és tervem, hogy mi, a központi választmány, ha nem is lehet minden egyes nőszövetségi egyesületet külön, de legalább minden kört meglátogassunk. Én részemről végtelen boldog lennék, ha minden papné kollégámat személyesen megismerhetném. Azon rövid idő alatt, mióta az önök jóakaratából szerencsés vagyok a püspöknéjük lehetni, már négy eklézsiának nőszövetségét ismertem meg. Először Petrozsényban voltunk templomszentelésen. Ezuttal mindenütt nem a szépen sikerült ünnepélyekről, — melyekről más helyen megemlékeztek, — hanem kizárólag a nők szövetségéről és főleg a papnékról fogok egyet-mást elmondani. Tehát a petrozsényi bájos kis papné igazán mintája lehet egy lelkipásztor feleségének. Férjének minden munkájából kiveszi a maga részét. Például mikor akadályozva van a tanitásban, ő, mint végzett tanitónő, megy és tanit az iskolában. Az ő buzgó utánjárása folytán ebben a különös kis városban és nehéz viszonyok között a nőkszövetsége kitünően végzi kötelességét. A kitünően szervezett vegyes dalkörnek szintén a lelkes papné a karnagya. Meglepően szépen összetanult énekeket hallottunk tőlük ugy a templomban, mint az ünnepélyeken.

Második utam Turba vezetett az uj papiház felszentelésére. A nőkszövetsége itt is szépen müködik. A kedves papné a lelke minden mozgalomnak. Hogy mennyire szeretik a hivei, azt legjobban bizonyitja egy beszélgetésem az eklézsia főkurátorával. Ez az egyszerü ember nagy szeretettel mesélte el, hogy a pap és papné mennyire kivette a részét az épités munkájából, nemcsak szellemileg, hanem nagyon gyakran kézzel is. De meg is van az eredmény, mert olyan papilakással dicsekedhetnek, amelyik becsületére válhat bármelyik nagy városnak is és megirigyelhetné a kolozsvári esperes is.

Azután Tordára mentem, hol résztvettem a nőkszövetsége alakuló gyülésén. Ez a látogatás életemnek egyik legkedvesebb emléke marad mindig. Már ez a történelmi nevezetességü város áhitattal és

hálával tölt el. Az esperesné régi jó barátnőm. Az ő vezetése alatt alakult meg a választmány. A lelkes választmányi tagok gárdája nagy reményekre jogosit. Szép eredményre várunk.

Utolsó látogatásom a kövendi kulturház felavatására volt. Az a tény, hogy egy ily kis községben házat emelnek a kulturának, azt mutatja, hogy itt magasabb érzésü és felfogásu emberek laknak. A müveltség terjesztésében pedig legnagyobb része van a papnak és a papnénak. Lelkes buzgóságukért és kedves vendégszeretetükért elismerés és köszönet.

Remélem, jövő évben még hosszasabban fogom igénybe venni a hallgatóság szives figyelmét.

Gyallay-Pap Domokosné üdvözlete a Nőkszövetsége nevében.

Méltóságos Püspök Ur!

Az Unitárius Nőszövetség örömmel áll azok sorába, akik Méltóságodat püspöki avatásának ünnepén üdvözlik. Szivünket két nagy érzés hatja át: a hála és a reménység.

A hála onnan ered, mert Méltóságod mind szóban, mind irásban mindig elismerte a nők egyháztársadalmi munkájának fontosságát. Minden megnyilatkozásunk iránt őszinte érdeklődést tanusitott, biztatott, bátoritott. Életének mostani nevezetes fordulóján fogadja érte Méltóságod az unitárius nők szivbéli hálájának kifejezését.

A reménység, amely most szivünket áthatja, azzal biztat, hogy Méltóságod a püspöki szék fényében és gondjai között sem feledkezik meg Szövetségünkről. Ha eddig biztatónk, bátoritónk volt, ezután atyai szeretettel fog simogatni, irányitani, hogy szerény eszközökkel ugyan, de jóakarattal munkásságunkat egyházunk javára eredményesen folytathassuk.

Legyen szabad ez ünnepélyes alkalommal az Unitárius Nőszövetségnek egy forró óhajtását itt tolmácsolnom: azt, hogy Méltóságod, kedves nejével, szeretett elnöknőnkkel együtt, uj méltóságukban is, egy dologban maradjanak számunkra a régiek: abban a jóságos, megértő szellemü munkálkodásban, amellyel a multban is egyházi életünknek, egyleteinknek vezető, éltető lelkei voltak, hogy amint a multban, ugy a jövőben is a Méltóságtok példáján tanuljuk meg az egyházunkért való önzetlen, nemes, fáradhatlan munkálkodást.

Fogadják Méltóságtok az Unitárius Nőszövetség szivből jövő őszinte üdvözletét!

A Leányotthon betegszobája részére ujabban a következő adományok érkeztek: *Abásfalvai* Nőegylet gyüjtött 5 darab szőttes törülközőt, 1 drb. dörgölőt és 5 drb. szőttes vászont, mint ifj. Gergely Mózesné, Trinkuly Mózesné, György Ferencné, Barabás

Mózesné, Nagy Gergely Mózesné, György Mózesné, Gergely Dénesné, Dombi Ferencné, Csoma Jánosné, Trinkuly Sándorné és Benedek Sándorné adományát. *Vadadi* Nőkszövetsége ajándéka: Kis Albertné 1 törlő, Bedő Árpádné 2 törlő, 1 lepedő, Tőkés Józsefné 2 törlő. Fogadják a nemes szivü adakozók a Központi Nők Szövetsége hálás köszönetét.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Mortimer Rowe. Az első oldalon levő fotográfia gazdájáról illő tudni a következőket. Rowe ur Angliában, Athertonban unitárius lelkész, jövő év januárjától azonban az angol unitáriusok szervezetének, a General Assemblynek, főtitkárává választatott. Ez az állás körülbelül megfelel a mi főjegyzői állásunknak. Mint ilyen jött ide hozzánk, hogy a püspökszentelésen részt vegyen. Az amerikai és az angol társaságok képviseletében jött s mindkét ország unitáriusainak irott üdvözleteit átadta. Jelmondata, melyet állandóan hangoztatott, ez: „Az idők változhatnak és az emberek meghalhatnak, — de az angol és amerikai unitáriusok szeretetét a magyar unitáriusok iránt nem fogja sem csökkenteni, sem megváltoztatni soha senki és semmi!“

Imaházszentelés Lupényban. November 25-én lélekemelő és történeti nevezetességü ünnepély zajlott le lupényi egyházközségünkben az ujonnan épitett imaház fölszentelése alkalmából. Az ünnepségen megjelent dr. Boros György püspök ur is és az ő kiséretében dr. Varga Béla, dr. Kiss Elek, Veress Béla petrozsényi lelkész a köri esperes megbizásából, Pataki András és Bencédi Domokos tordaaranyos köri lelkészek, Balázs Ferenc lelkészjelölt. A piskii állomáson a vármegyei hatóság üdvözölte a főtisztelendő urat, a petrozsényi állomáson hiveink virágcsokorral üdvözölték. Lupényban a községi elöljáróság fogadta, majd az imaház közelében felállitott diszkapunál Lőrinczy Dénes lupényi lelkész. A méreteiben is imponáló, tágas és világos imaház fölszentelése november 25-én történt, nagy közönség, az egyházi és világi hatóságok képviselőinek jelenlétében. Imát mondott Bencédy Domokos volt lupényi segédlelkész, fölszentelő beszédet püspök ur, urvacsorai ágendát dr. Kiss Elek teol. dékán. Azután a lelkész felolvasta az imaház felépitésének történetét, mely a hivek bámulatos áldozatkészségéről tesz tanubizonyságot. Az Istentisztelet után a főtisztelendő ur a küldöttségeket fogadta, majd népes közebéd volt.

Délután 5 órakor vallásos ünnepély volt az imaházban, ahol dr. Varga Béla egyházi főjegyző tartott felolvasást „Kereszténység és szociálizmus“ cimen, Fekete Lajos fogarasi lelkész szavalt, Balázs Ferenc pedig „Az unitárizmus mint világmozgalom“ cimen tartott szabadelőadást. Este a bányatársulat kulturházában müsoros estély volt gazdag programmal, telt ház előtt.

November 26 án az egyházközség püspöki vizsgálata alkalmából istentisztelet volt az imaházban, utána pedig egyházközségi közgyülés a hivek jelenlétében. Ezen a napon délután püspök ur betegeket látogatott, este pedig Balázs Ferencz ifjusági konferenciát tartott.

November 27-én püspök ur kiséretével együtt átment a vulkáni egyházközségünk meglátogatására, hol különösen a gyermekek szép és preciz éneke keltett őszinte örömet és megelégedést.

Az uj imaház a vele egy fedél alatt levő Dávid Ferenc szobával, mely vallásos összejövetelek céljára szolgál és a papi lakkal mindenkire a lehető legjobb benyomást tette s szemmel látható jele lupényi egyházközségünk életerejének és vezetői buzgóságának. E helyen is ki kell emelnünk Suka Sándor gondnok és Lőrinczy Dénes lelkész fáradhatatlan munkáját és nagy érdemeit az imaház megépitése körül. De mindenek felett ki kell emelnünk a hivek példátadó és felemelő áldozatkészségét, akik nehéz verejtékkel szerzett keresményüknek fölöslegét, ingyen munkájukat tették az egyház oltárára. Legyen Istennek áldása e buzgó és áldozatokban határt nem ismerő nép munkáján és jövőjén.

De hála és köszönet illeti mind Lupényban, mind Vulkánban a bányatársulatok igazgatóit, kik nagy előzékenységgel és szivességgel voltak a multban és ez alkalommal is az egyházközség iránt s rendelkezésre bocsátották fogataikat. Legyen rajtuk Isten áldása megértő közremüködésükért.

Kulturház avatás Kövenden. Október 14-én fényes ünnepség keretében avatta fel kulturházát Kövend. Az avatási ünnepen megjelent dr. Boros György püspök a főtisztelendő asszonnyal együtt. Az istentiszteleten imát mondott Lőrinczy Dénes esperes, fölszentelő beszédet püspök ur, mely után Ádámossy Gábor helybeli lelkész ismertette a kulturház épitésének történetét, mely a hivek szép áldozatkészségéről tanuskodik. Felolvasást tartott dr. Varga Béla: Kultura és népnevelés cimen. Az egybegyült közönséget a földmüvelésügyi miniszter nevében Murgau János inspektor ur üdvözölte. A közönséget Tanka Károly földbirtokos szóló énekével gyönyörködtette. Az Istentisztelet után átvonult a közönség a kulturházba az épület megtekintésére, ahol este előadással egybekötött müsoros estély volt. A szép és tágas kulturház ékes bizonysága a község kulturális áldozatkészségének.

Karácsony közeledvén,

felhivjuk olvasóink figyelmét **dr. Boros György** *püspök ur*

„Szivemet hozzád emelem"

c. imakönyvére, mint igen alkalmas karácsonyi ajándékra.

Ára 90 leutól fölfelé.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába október 12-től november 21-ig rendes tagsági és előfizetői dijat fizettek: Kádár József Dés, Uzoni Gyuláné Benedekfalva, Máté Sándor Bágyon, Kovács Károly Marosujvár, Id. Tiboldi Sándor Székelyszentmiklós, Kovács József Kolozs, Esztegár Józsefné Abrudbánya, Özv. Zurmann Ferencné, Ebergényi Gyuláné, Székely Andrásné, Kovács Józsefné, Székely P. Sándor, Székely József, Székely János Józsefé, Székely Pál és Raffaj Zsigmond Verespatak, Id. Szentgyörgy János Nagyszeben, Bordi József, Dezső János, Győrfi Domokos, Keresztély Lajos, Székely Sándor, Ürmösi Kálmán Kolozsvár 1928-ra; Veress József Arad, Ifj. Csete Imre Kolozs 1929-re; özv. Dankuly Mózesné, Lőrinczi Elek Kissolymos, László Andrásné Szentábrahám, Raduly Mártonné Selye, Pál Ferencné Okland, Kiss János Fogaras 1927-re; Árkosi Katica, Fülöp Mózes Szentmihályfalva, Fekete Lajos Fogaras 1926-ra; Pataki Józsefné Tur 1924—1928-ra; Iszlai Albert Szentgerice, Biró Ferenc, Biró Árpád, Fazakas Béláné, Gönczi Ferencné, Kloca András, Kovács István, Lovász Sándor, Nemes N. Dénesné, Nemes N. József, özv. Ötvös Károlyné, Sófalvi István, Székely István, Székely Istvánné, Unitárius Egyházközség, Ürmösi Gábor, Ürmösi Gáborné, Dr. Veress András, Zeglean Ferenczné Abrudbánya, Tóth Vilmos Szentábrahám, Kollát Emma Betfalva, özv. Bedő Józsefné Okland, Alföldi Andrásné, Dr. Benedek Miklós, Dr. Borbély István, Dézsi János, Farkas Gyula, Farkas László, özv. Farkas Vilmosné, Gálffy Zsigmond, Gurát Béláné, Dr. Gyergyai Árpád, Dr. Jancsó Ödönné, Komjátszegi Lajos, özv. Macskási Lajosné, S. Nagy Józsefné, Dr. Nyiredi Gézáné, Papszt Gyula, Placsintár Károlyné, Dr. Sárdi Elemér, Solyom Györgyné, Tana Ferenc, Took József, Vári Albert Kolozsvár 1927—1928-ra; Pap Miklós Topánfalva, Barabás Matild Nagyenyed 1928—1929-re; Szabó Lajos Marosvásárhely 1926—1927-re, Fekete Mózes Szentábrahám, Báló István Aranyosrákos 1927—1929-re, Asztalos Ferenc Felsőrákos 1926—1929-re, Párizs Miklós, Árkosi László Szentmihályfalva 1926—1927-re. — Alapitói dijban fizettek: Csiki József Nyárádgálfalva, Gyarmathy Lajos Ujszékely, Zsakó Kálmán Marosvásárhely, Mózes Károly Kolozsvár 500—500 leut. Polacsek Józsefné Arad, Bartók Gizella Kolozsvár, Csécs Árpád Szentmihályfalva 100—100 leut. Dr. Gál Kelemen Kolozsvár, Szentgyörgyi Aladár Szentmihályfalva 250—250 leut. — Kolozsvár, 1928. november 21.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

Minden kézirat Szent-Iványi Sándor szerkesztő cimére Cluj, Unitárius Kollégium küldendő.

Kéziratokat nem adunk vissza!

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz